

www.dereta.rs

Biblioteka
POSEBNA IZDANJA

Homer

ODISEJA

Prevod
MILOŠ N. ĐURIĆ

Beograd
2015
DERETA

Naslov originala
'OMHROU 'ODUSSEIA

Copyright © prevoda dela Mirjana Maskareli
Copyright © ovog izdanja dela *DERETA doo*

PRVO PEVANJE

BOGOVI VEĆAJU ATENA SOKOLI TELEMAHA

1.

Obraćanje Muzi

Pevaj mi, Muzo, junaka dovitljivca onoga što no
trojanski sveti razori grad, pa se naluta mnogo,
gradove mnogijeh ljudi on vide i pozna im čudi,
i mnoge na moru muke u svojem premuči srcu
boreć' se za dušu svoju i povratak svojih drugova.
Ali ne spase ovih ni tako, mada željaše.
Život izgubiše sami zbog drskoga svoga zločina,
jeli su, bezjaci, goveda Helija Hiperiona,
zato im ovaj oduze dan za povratak domu.

10 O tome svemu reci i nama, Divova ćerko!

2.

Bogovi u veću. Odluka o povratku Odisejevu

Koji se naprasnoj smrti uklonili, oni su veće
kod kuće bili svi izmakavši se ratu i moru.
Samo je njega željnog i povratka i svoje žene

gospođa nimfa Kalipea u prostranoj držala spilji,
 boginja prava, želeći da on se oženi njome.

Ali kad prodoše leta i stiže godina ona
 kada odrediše bozi na Itaku on da se vrati,
 on se ni onde nije od svojih spasao muka
 među dragima svojim – tad na nj se sažale bozi,
 20 al' ne Posidon, jer on se na njega ljutio ljuto
 dok se bogoliki nije Odisej povratio kući.

Među daleke on je Etiopce pošao bio –
 štono su dvoji, a stan im na kraju sveta, te jedni
 žive gde zalazi bog Hiperion, a drugi gde sviće –
 onde stovolku on da bičju i jagnječju primi.
 Tu je sedeć' uživ'o u gozbi, a bogovi drugi
 behu se skupili tada u dvorima olimpiskog Diva.
 Njima progovori otac i ljudskog i bogovskog roda,
 jer se u srcu svome nezazornog seti Egista,
 30 kog Agamemnović ubi, daleko glasiti Orest,
 seti se njega i besmrtnim bozima besedu počne:
 „Ah, koliko se žale na bogove samrtni ljudi:
 zboreći zla da im dolaze od nas, a nevolje sami
 spremaju sebi svojim zločinstvima preko sudbine.
 Tako se oženi Egist Atridovom venčanom ženom
 mimo sudbinu, a njega na njegovu povratku ubi
 znajuć' za svoju za propast, jer mi smo mu ranije rekli,
 pošto oštroidnog Hermiju, brzonju, poslasmu njemu,
 neka ne ubije njega i neka se ne ženi njome,
 40 jer će se njemu Orest osvetiti, sinak Atridov,
 kad se opaše snagom i svoje zaželi se zemlje.
 Tako mu Hermija reče, al' nije ga mog'o privolet'
 dobro mu misleć', al' sada je za sve on platio glavom.“

Sjajnooka boginja njemu Atena odgovori ovo:
 „Oče Kronide naš, ti najviši od svih vladara,
 jeste i pravo što onaj po zasluži izgubi život,
 i drugi tako nek strada ko nešto učini takvo!
 Ali se meni za hrabrim Odisejem raskida srce
 dugo što jadan od svojih daleko podnosi muke
 50 na odasvud oblivenom ostrvu, gde je sredina

moru. Na ostrvu tome šumovitom boginja živi,
 zlopakog Atlanta ćerka; on poznaje dubine morske
 svekolike, a sam i stubove dugačke drži
 štono nebo od zemlje razdvajaju. Ćerka mu jadnog
 plačnog Odiseja svagda zaustavlja, vazda ga ona
 rečima nežnim i ljupkim zamamljuje, samo da kako
 s uma Itaku smetne – al' on je i umreti spreman
 koliko žudi i dim od svoje da ugleda zemlje
 kako se podiže uvis. Zar tvoje se, olimpski Dive,
 60 milo ne miče srce? Zar nije kraj argivskih lađa
 tebi ugađ'o Odisej na prostranom trojanskom polju
 prinoseć' žrtve? Ta šta si na njega gnevan toliko?“

Njoj odgovarajuć, prozbori Dive, oblaka skupljač:
 „Dete, kakva ti reč iz ograde izlete zubne?
 Kako bih ja božanskog Odiseja smetnuo s uma,
 koji pameću nadmaši ljude, a obilno on je
 žrtvovo bozima večnim, što širokim vladaju nebom.
 Al' se zemljodrža na nj' Posidon neprestano ljuti
 radi bogolikog onoga Kiklopa, rad Polifema
 70 kome iskopa oko Odisej, a on je jačinom
 od svih Kiklopa prvi; Toosa ga rodila nimfa,
 koja je Forkinu ćerka, vladaru trepetljivog mora,
 pošto je bog Posidon u prostranoj obleža spilji.
 Od tog doba Odiseja bog zemljotresac Posidon
 neće da ubije, al' ga od rodne odbija zemlje.
 Nego se ovde svi sporazumejmo u zemlju svoju
 da se vrati Odisej, a svoje će srdžbe se proći
 i sam Posidon, jer gnev svoj neće moći produžit'
 besmrtnim bozima svima uz prkos, preko volje njine.“

80 Sjajnooka boginja njemu Atena odgovori ovo:
 „Oče Kronide naš, ti najviši od svih vladara,
 ako su blaženi sada odlučili bogovi da se
 umni Odisej veće u svoje povrati dvore,
 Hermiju sada glasonošu brzonju odmah pošalji
 na Oigigiju nek se lepokosoj uputi nimfi
 da joj objavi volju nevarljivu povratka radi,
 da se jadoviti veće Odisej treba da vrati;

a ja ću sama da krenem na Itaku, gde ću mu jače
 sina podstaći i srcu njegovu dati junaštva
 90 neka sazove Ahejce dugokose i neka svima
 zapreti proscima onde, što vazda mu obilne ovce
 kolju i sporohodnu uz to vitorogu stoku.
 U Spartu poslaću njega i u peskoviti Pilos
 neka za dragog raspituje oca, ne bi li čuo,
 ne bi li tako med ljudima postig'o slavu i poštu.“

3.

*Atena kod TeLemaha**a) Telemah čini Ateni doček i poštenje*

Reče Atena i na noge svoje obuću lepu
 zlatnu, ambrosijsku sveže; po vodi i beskrajnoj zemlji
 ona je nosila nju k'o vetar što duvajuć' hita;
 prihvati ubojno koplje s oštricom od ljute medi,
 100 veliko, teško i jako; njim junačke redove bije
 kada se rasrdi na njih kći silnovitog oca.
 Ona poleti i ode niz glavice olimpske gore,
 stane na itačku zemlju pred kapiju kraljevske kuće,
 na prag Odisejeva dvora s kopljem u ruci,
 slična se učini strancu: starešini Taflijana Mentu.
 Onde zastane prosce drzovite. Bacanjem kocke
 oni pred vratima srce vesele pustim veseljem,
 sedec' na govedoj čapri, a goveda zaklaše sami;
 prosce dvore glasnici i hitre njihove sluge,
 110 jedni u vrčima vino mešaju s vodom, a drugi
 sunderom šupljikastim sapiraju sofre i meću
 na mesta svoja, a neki narezuju obilno meso.

A nju bogoliki spazi Telemah prvi od svijuju;
 među prosce je seo i u srcu žalostan bio,
 držeć' slavnoga oca na umu, neće li otkud
 doći dvorima svojim i po njima rasterat' prosce

i čast kraljevsku steći i svojim zavladat' imanjem.
 Misleći na to i sedeć' međ proscima spazi Atenu,
 te baš kapiji pođe, a u srcu gnevan što dugo
 120 stranac pred vratima čeka, i odmah boginji priđe,
 te je za desnicu uzme i prihvati od medi koplje,
 s njom govoriti počne i krilate izusti reči:
 „Raduj se, stranče, i dobro nam doš'o! Ugošćen bićeš,
 a kad se najedeš jela, izreći ćeš čega ti treba.“

Tako joj reče pa je povede, i pođe Atena.
 A u visokoj kući kad oni se oboje nađu,
 koplje iz ruke svoje uz visoki prisloni stupac
 prostora onog za smeštaj kopljeta, gdeno su druga
 mnoga jadotrpnika Odiseja stajala koplja;
 130 stolici umetnoj lepoj povede Atenu i po njoj
 razastre platno i boginju sedne, pod nogama beše
 podnožje; a sam sebi privuče šaren naslonjač
 podalje od prosaca, da ne bi strancu od gneva na gužvu
 omrz'o ručak, pošto u obesnu zapadne čeljad;
 i tu reši da pita za oca, koga još nema.
 Dvorkinja vode donese u lepom, zlatnom ibriku
 što je na srebrnom kotliću staj'o te polije gostu
 ruke i potom glatko tesanu protegne sofru.
 Časna ključarica hleba donese i metne ga na nju
 140 i mnogo jediva stavi te rado ih služaše njima;
 a mesoseča postavi pred njih činije pune
 svakojeg mesa, a uz to i zlatne iznese im kupe;
 jedan je glasnik njih obilazeć' točio vino.

Potom u kuću uđu i obesni prosoci; oni
 redom na naslonjače i stolice sednu, a tada
 ruke im vodom glasnici polivati svakome stanu,
 mnogo u kotaricama nametaše robinje hleba,
 a dečaci kondire do vrha napune vinom.
 Tada rukama oni za gotova jela se maše.
 150 A kad za pićem i jelom već svoju podmire žudnju,
 onda proscima druga veselja na pamet padnu,
 igru i pesmu zažele, jer i to je gozbeni ukras.
 Potom oglasnik prelepu kitaru u ruke metne

Femiju, koji je pesme med proscima primoran pev'o.
Tad zakitara pevač i lepu zapeva pesmu.

b) Prosci se časte. Telemah žali se strancu

- Sjajnookoj zatim Ateni Telemah prozbori ovo,
glavu prikučivši njojzi, da ne bi i drugi čuli:
„Hoćeš li, goste, i na me rasrdit' se što ću ti reći?
Ovi ti ljudi samo na pesmu i kitaru misle;
160 lako je njima kad jedu bez naknade tuđe imanje,
a domaćinu davno na obali od kiše veće
uđe trulež u kosti, il' morski ih okreće talas.
Ali da vide gde on se na Itaku vratio svoju,
ne bi marili biti bogatiji zlatom ni ruhom,
nego bi svi poželeli lakše da imaju noge!
Ali sudbinom zlom on propade; nemamo nade,
pa ma i rekao koji od ljudi što gaze po zemlji
da će se vratit', al' dan za povratak neće mu svanut'!
Nego nuder mi kazuj i sve mi po istini reci:
170 Ko si? Okle si? Gde ti je dom? Gde otac i majka?
Kakvim si stigao brodom! I kako su s tobom brodari
došli na Itaku amo? I kojim se kolenom diče?
Ta ne mogu da mislim da do nas pešice stiže.
Odgovori mi pravo, da dobro znam što te pitam,
prvi put stiže li amo il' veće i mome ocu
beše prijatelj glavni? Jer i mnogi drugi su stranci
našu pohodili kuću, jer gozben otac mi beše.“
Sjajnooka boginja njemu Atena odgovori ovo:
„Evo ja ću ti rado sve po istini reći.
180 Mente sam ja i sin na diku Anhijalu hrabrom,
vesloljubivom narodu tafskom ja sam gospodar.
Sada ovamo dođoh na brodu sa družima svojim,
po moru čarnom plovim u Temesu poradi medi
narodu jezika drugog, a blistavo železo nosim.
Lađa je u polju moja daleko od ovoga grada,
onde u Ritarskoj luci pod šumovitim Nejem.

Mi se dičimo da smo već davno po ocima glavne
jedan drugome prike; Laerta starca junaka
možeš upitat', kažu za njega da ne ide u grad,
190 nego na zaselku živi daleko mučeci muke
zajedno s dvorkinjom starom, što dvori ga jelom i pićem,
kad se napuzio dosta po bašti negujuć' lozje,
te mu od napora teških umornost osvojila ude.
200 A sad ovamo stigoh. Za tvoga mi kazaše oca
kod kuće da je, al' bozi ne daju povratak njemu.
Ali još sa zemlje nestao nije divni Odisej,
nego još on živi na širokom zadržan moru,
gde ga na ostrvu odasvud oblitom imaju ljuti
ljudi divljaci te ga preko volje njegove drže.
A sad ja ću ti ovde proreći kako mi bozi
u dušu stavljaju moju i kakvu svršetku se nadam,
mada ti nisam ni vrač ni u ptice vrstan pogađač:
neće ti on od mile domaje izbivati dugo,
makar okovan bio i gvozdenim putima, opet
umeće on da se vrati, jer je veoma domišljat.
Nego nuder mi kazuj i sve mi po istini reci:
da li si ti Odisejev sin, već mladić toliki?
Čudno li na nj i glavom i blistavim očima ličiš!
Ja sam nekada često s njime drugov'o bio,
210 pre nego ode u Troju kud i drugi tada Argivci
u koritastim lađama odoše, prvi junaci;
otada ne videh ja Odiseja niti on mene.“

Smotreni na to njojzi Telemah odgovori ovo:

„Evo ja ću ti, goste, sve po istini reći.
Moja kaže mi majka Odisejev da sam, al' ja to
ne znam, jer niko ne zna po sebi od koga se rodi.
Hej, kad bih bio sin ma kakva srećna čoveka
koji je doček'o starost na svome sedeć' imanju!
A sad, koji je od svih najjadniji ljudi smrtnika,
220 njegovim zovu me sinom; da znadeš kada me pitaš.“

Sjajnooka boginja njemu Atena odgovori ovo:

„Nisu bogovi tebi namenili da ti se za rod
docnije ne zna, kad te Penelopa rodila takvog.

Nego nuder mi kazuj i sve mi po istini reci:
 kakvo veselje i kakva to gužva? Zašto je sve to?
 Je l' to svadba il' gozba? Ta nije na trošak opšti
 čašćenje to, a drsko i obesno čini se da se
 časte u dvoru tome; ta gnevom bi planuo svako
 gledajuć' sramote mnoge, kad razuman na njih bi doš'o.“

- 230 Pametni na to njojzi Telemah odgovori ovo:
 „Goste, kada me pitaš, i kada istražuješ sve to,
 nekad je ova kuća zacelo bogata bila
 i besprekorna dok je još onaj živeo u njoj.
 Ali sad drukčije bozi odlučiše bedu nam snujuć'.
 Oni najviše njega od sviju vrgoše ljudi
 u mrak, ne bi ni mrtva toliko bilo mi žao,
 da je sa družima svojim na trojanskom pogin'o polju
 il' po svršetku rata premin'o na rukama dragih;
 tad bi mu cela grob načinila ahejska vojska,
 240 tako i sina bi svoga obasjao velikom slavom.
 Ali je on neprosлавljen Harpijam u kandže pao,
 neviđen nestaje on i nečuven, a ostavi meni
 žalost i suze, al' za njim ne cvilim i ne stenjem samo,
 nego mi bozi pripremiše još i nevolje druge,
 jer koliko je god vlastele na ostrvu jake,
 Sami, Dulihiju i na šumovitome Zakintu,
 i koliko ih ovde još vlada na Itaci kršnoj,
 svi ti majku mi prose i kuću rasturaju celu:
 ali se ne može ona od udaje mrske da brani,
 250 nit' se može da uda, a oni rastakaju kuću
 pa mi je harče, a oni i mene pogubiće brzo.“

Palada njemu Atena progovori gnevna veoma:
 „Avaj, koliko bi sad ti odsutni treb'o Odisej;
 kako bi on na bestidne prosce zamahnuo rukom!
 Kada bi stigao sad i pred kuću stao kod vrata,
 oružan štitom na sebi i šlemom i kopljima dvoma,
 kakav onda bejaše kad sam ga ugled'o prvom
 u kući našoj gde ispija vino te se veseli;
 baš je iz Efire stig'o od Ila, Mermeru sina!

- 260 Jer je u brzome brodu i onamo iš'o Odisej
 tražeći otrov smrtonosan ljudma, strelice svoje
 njima da maže – al' Il mu otrova ne htede dati,
 jer se veoma boj'o od srdnje bogova večnih,
 al' mu ga otac moj dade, jer ga je voleo silno.
 Takav da ti otac Odisej bane pred prosce,
 teška bi stigla ih sudnja, i gorku bi slavili svadbu.
 Ali, razume se, sve to u krilu bogova leži
 da l' će se kući vratiti on i kazniti prosce
 ili neće, a tebe i samog svetujem: smišljaj
- 270 kako bi prosce tolike iz dvora izgurati mog'o.
 Nego slušaj me sada i dobro utuvi savete moje:
 sutra, kad svane, na zbor sazovi Ahejce junake,
 svoju im volju saopšti, nek bogovi budu svedoci.
 Proscima reci neka se rasture kućama svojim,
 svojoj materi kaži, na udaju goni l' je srce,
 neka se vrati u dvore veoma imućnom ocu:
 onde će njoj se svadba priredit' i spremiti mnogi
 venčani dari koliko ih dragoj dopada ćerci.
 Još ću tebe svetovat' mudro, ako ćeš slušat':
- 280 Svoju najbolju lađu izaberi sa dvadest veslača,
 kreni da čuješ za oca kojega odavno nema,
 ne bi l' te koji izvestio smrtnik, ne bi li čuo
 Divovu Kažu što najviše ljudma donosi vesti.
 Najpre se u Pil uputi i pitaj Nestora divnog
 otuda u Spartu idi Menelaju plavkaste kose.
 On je od Ahejaca medenstruka poslednji stig'o.
 Ako doznaš za oca da živi i da će se vratit',
 godinu dana ustrpi se još, ma trla te muka;
 doznaš li za nj da preminu veće te nema ga više,
- 290 onda se otuda vrati u dragu očinsku zemlju,
 grobnu naspi mu humku i mrtva ga, kako već treba,
 s častima mnogim ukopaj, a majka neka se uda.
 A kad učiniš poslove te i pošto ih svršiš,
 onda se u srcu tebi i duši domišljati treba
 kako bi mogao u svojem u dvoru pobiti prosce
 bilo to s prevarom ili čak javno; ne detinji više,

to i ne priliči tebi, jer više nejačak nisi.
 Ne znaš kakva je slava po celome zapala svetu
 divnog Oresta kad ono ubicu očeva smače,
 300 podmuklog onog Egista što slavno mu pogubi oca?
 I ti se, priko, ohrabri – jer vidim, lepotom i snagom
 sijaš mi veće – da te potomci pohvale jednom.
 Nego ću ja sad brzom otići brodu i svojim
 družima, koji se ljute zacelo što čekaju mene,
 a ti za sve se staraj i pamti šta sam ti rek'o!“

4.

*Telemah se zahvaljuje boginji za savet.
 Ona odlazi*

Pametni na to njojzi Telemah odgovori ovo:
 „Zaista, goste, govoriš lepo, misleć' mi dobro,
 kako bi otac sinu; to nikad zaboravit neću.
 Ali ostani malo, ma hitro mi hitao na put,
 310 da se okupaš najpre i milo razveseliš srce,
 pa se s dragocenim darom i lepim u lađu vrati
 u svom radostan srcu; nek spomen ti bude od mene,
 kako se prijatelji darima daruju prvi.“

Sjajnooka boginja njemu Atena odgovori ovo:
 „Nemoj me sad zadržavat', zaželeh da otidem veće!
 Ako l' te podstiče srce da kakav poklon mi daješ,
 daj da ga onda poneseš, na povratku kada ti stignem;
 nego mi lep izaberi da uzdarja dostojan bude.“

Kada izreče tako, sjajnooka ode Atena.
 320 Polete u vis k'o ptica, a njemu hrabrost i smelost
 u srcu ostavi ona i još mu oca dozove
 u pamet jače i življe no pređe. I sve to kad vide,
 on se zadivi dušom, jer pomisli bog da je bio.

5.

*Telemah se vraća proscima.**Penelopa kori Femiju i moli da zapeva drugu pesmu*

Potom se proscima odmah bogoliki uputi junak.

Njima veoma glasiti pevaše pevač, a oni sede i slušaju mučec'; o povratku pevaše tužnom što ga Ahejcem iz Troje Palada zada Atena.

Gore na katu njegovu ču božanstvenu pesmu
ćerka Ikarijeva Penelopa mudra, i ona

330 iz gornje odaje svoje niz visoke spusti se lestve,
ali ne sama, no za njom i dve su dvorakinje išle.

A kad proscima dođe med ženama prava lepota,
pored dovratka stade od dvornice zidane čvrsto.

Ispred obraza s glave povuče koprenu belu;

s oba joj stajaše boka po jedna dvorakinja časna.

Ona prolije suze i reče božanskom pevaču:

„Poznaješ mnoge, o Femije, pesme što zanose ljude,
dela ljudska i božja što pesmom ih slave pevači;

340 jednu im pevaj od takvih među njima sedeć', a oni
vino nek piju i čute, a prođi se žalosne ove

pesme, koja mi svagda u grudima srce žalosti,

jer su meni neprebolni jadi na dušu pali;

čeznem za glavom za muškom, a vazda na onoga mislim
kome se slava daleko po Heladi razli i Argu.“

Smotreni na to njojzi Telemah odgovori ovo:

„Zašto zabranjuješ, majko, pevaču dragom da peva
kako ga podstiče srce? Ta nisu krivi pevači,

nego krivac je Dive, što poslenim ljudima svakom

daje po volji svojoj što htedne, a ovog pevača

350 ne treba korit' što peva o danajskom udesu teškom:
ljudi najviše slave pesmu samo onakvu

koja im svojom novinom, kad slušaju, najviše ječi.

Samo se strpi srcem i dušom te slušaj pevača,

nije samo Odiseju propao povratku danak,

i drugi mnogi junaci pod Trojom izgubiše život.

A sad u sobu idi i tu se za poslove svoje
staraj, za preslicu i stan i dvorkinjama naredi
neka idu za poslom; muškarci treba da zборе
svi, a najviše ja, jer vlast je u kući moja.“

- 360 Tome se zadivi mati i pođe u odaje svoje,
jer sinovljeve pametne reči u srce uze.
A kad u odaje gornje za dvorkinjama se pope,
za mužem jadati stane, za svojim Odisejem dragim,
dok joj Atena sjajnooka na oči ne razli sanak.

6.

Telemah proscima oglašava skupštinu

- A po dvornici tada senovitoj zagraju prosci,
svakoga osvoji žudnja da s mudrom Penelopom legne.
Smotreni tada Telemah besedu započne njima:
„Matere moje drski veoma i sileni prosci,
sad se po gozbi veselimo, neka niko ne graji,
370 jer je uživanje pravo ovakva slušat' pevača,
kakav je ovaj po glasu, na besmrtnne bogove nalik.
Rano ujutro svi mi u skupštinu hajd'mo na veće,
da vam onde bez okolišenja objavim da svi
iz kuće idete ove i drugde da spremate gozbe
svoje trošec' imanje na smenu po kućama svojim!
Ako l' se čini vama prijatnije da je i bolje
da se bez kazne satre imanje čoveka jednog,
harčite, ali ja ću dozivati bogove večne,
ako li Div za opako delo naplatu daje,
380 ne bi l' bez odmazde vi u ovoj postradali kući.“
Tako im reče, a oni za usne svi se ugrizu
pa se Telemahu čude na njegove smeone reči.
Ali Antinoj, Eupitov sin, progovori njemu:
„Zaista tako te uče, Telemaše, bogovi sami
da sad oholo zboriš i smeone izvijaš reči!
Ne dao Kronović tebi na itačkom ostrvu da nam
ikada postaneš kralj, po ocu kako ti ide.“

Na to smotreni njemu Telemah odgovori ovo:
 „Da l' ćeš se na me naljutit', Antinoju, što ću ti reći?
 390 Ja bih i želeo od Diva da kraljevstvo dobijem ovo.
 Il' ti se čini kraljevstvo zlo da je prvo na svetu?
 Nije kraljevanje zlo, jer kraljeva kuća se brzo
 svakim napuni blagom; i svi ga poštuju više!
 I drugih ahejskih ima dabome jošte boljara
 mnogo, mladih i starih, na itačkom ostrvu ovom.
 Svaki bi kraljev'o od njih kad nesta Odiseja divnog,
 nego ja ću da budem gospodar u kući našoj
 i još slugama što ih Odisej mi zarobi divni.“

Njemu prozbori Polibov sin Eurimah ovako:
 400 „O Telemaše, to u krilu bogova leži
 ko će od Ahejaca na Itaci jednom kraljevat'.
 Tvoje nek bude imanje i kralj u kući svojoj.
 Nikad ne došao čovek preko volje što bi ti mog'o
 tvoje na silu otet' imanje, dok Itaka stoji!
 Nego te, dragi, želim da pitam za onoga stranca,
 otkud je čovek taj i kojom se stojbinom hvali,
 gde mu je njegova loza i očinska gde mu je njiva?
 Da l' ti donosi vest o dolasku tvojega oca
 ili je došao amo da svršava poslove svoje?
 410 Brzo je odavde krenuo on a ne htede ostat'
 da ga poznamo bliže, a nije nalik na loša.“
 Njemu smotreni sin Odisejev odgovori ovo:
 „Svaki povratak mom, Eurimaše, propade ocu;
 nikakvoj vesti već verovat neću, dođe li otkud,
 niti ću ja za proroštva hajati, ako mi mati
 u kuću vraća kakva pozove i stane ga pitat'.
 Tafljanin onaj je stranac, od oca već prijatelj glavni.
 Mente njemu je ime i sin je Anhijala hrabrog,
 uz to je on i vesloljubivih Tafljana vladar.“

420 Tako reče Telemah i boginju pozna u duti.
 Prosci tad igrati stanu i pređu na pevanje ljupko,
 te se veseliše tako dok veče ih nije zateklo!
 A kad crno se veče na njihovo spusti veselje,
 onda na počinak pođu gde kuća svakome beše.

A sad krene Telemah u ložnicu visoku svoju
na mestu zaklonjenom što beše u divnome dvoru,
i tu pođe na odar u srcu se brinući mnogo.
S gorućim zubljava njega Euriklija časna sprovede,
Opovala ćerka, a ovaj Pisenoru bio je sinak.

- 430 Nekad je nju Laerte za svoje kupio blago,
dok još u ranoj beše mladosti, za volova dvadest,
i nju ko čestitu ženu u svojoj je poštov'o kući.
Ali je nikad ne obleža boječ' se ženina gneva.
S gorućim zubljava ona ga isprati; ona ga od svih
robinja volela više, malena ga pitala ona.
Ložnici građenoj čvrsto on priđe i otvori vrata,
potom sedne na odar i košulju mekanu svuču,
pa je u ruke zatim predade pažljivoj baki.
Ona košulju složi i poravni, zatim je o klin
440 obesi koji je staj'o uz probušen odar, i potom
iziđe ona iz sobe i srebrnom halkom privuču
vrata, zatim remen navuču, bravu da drži.
Tu je on ležao svu noć, zaogrnut ovčijim runom,
u srcu misleć' o putu, Atena što naredi njemu.

S a d r Ź a j

Prvo pevanje	
BOGOVI VEĆAJU. ATENA SOKOLI TELEMAHA.....	7
Drugo pevanje	
VEĆE ITAČANA.TELEMAHOV ODLAZAKNA PUT.....	23
Treće pevanje	
ŠTA SE DEŠAVA U PILU.....	39
Četvrto pevanje	
ŠTA SE DEŠAVA U LAKEDEMONU	57
Peto pevanje	
SPILJA KALIPSINA. ČAMAC ODISEJEV	87
Šesto pevanje	
ODISEJ DOLAZI FEAČANIMA.....	105
Sedmo pevanje	
ODISEJ DOLAZI ALKINOJU.....	119
Osmo pevanje	
ODISEJ MEĐU FEAČANIMA	133
Deveto pevanje	
PRIČANJA KOD ALKINOJA. PRIPOVEST O KIKLOPU ...	155
Deseto pevanje	
U EOLA LESTRIGONA I KIRKE.....	175
Jedanaesto pevanje	
U CARSTVU SENKI.....	195

Dvanaesto pevanje	
SIRENE, SKILA, HARIBDA, HELIJEVA GOVEDA	217
Trinaesto pevanje	
ODISEJEV ODLAZAKOD FEAČANA I DOLAZAKNA ITAKU	233
Četrnaesto pevanje	
ODISEJEV SASTANAK S EUMEJEM	249
Petnaesto pevanje	
TELEMAHOV DOLAZAK EUMEJU	267
Šesnaesto pevanje	
TELEMAHOVO PREPOZNAVANJE ODISEJA	287
Sedamnaesto pevanje	
TELEMAHOV POVRATAK U GRAD ITAKU	305
Osamnaesto pevanje	
ODISEJEVO RVANJE S IROM	327
Devetnaesto pevanje	
ODISEJEVSASTANAK S PENELOPOM. PRANJE NOGU ..	343
Dvadeseto pevanje	
DOGAĐAJI PRE UBIJANJA PROSACA	365
Dvadeset prvo pevanje	
POSTAVLJANJE LUKA	381
Dvadeset drugo pevanje	
UBIJANJE PROSACA	397
Dvadeset treće pevanje	
PENELOPA PREPOZNAJE ODISEJA	417
Dvadeset četvrto pevanje	
PRIMIRJE	433
REGISTAR IMENA I REČI S OBJAŠNJENJIMA	453
Dr Miloš N. Đurić – HOMER	I-LXVII

Homer
ODISEJA

Prevod
Miloš N. Đurić

Za izdavača
Dijana Dereta

Glavni urednik
Aleksandar Šurbatović

Likovno-grafička oprema
Marina Slavković

Lektura i korektura
Mladen Velimirović

Treće *DERETINO* izdanje

ISBN 978-86-7346-998-0

Tiraž
500 primeraka

Beograd 2015.

Izdavač / Štampa / Plasman

DERETA doo

Vladimira Rolovića 94a, 11030 Beograd

tel./faks: 011.23.99.077; 23.99.078

w w w . d e r e t a . r s

Knjižare DERETA

Knez Mihailova 46, tel.: 011.30.33.503, 26.27.934

Banovo brdo, Dostojevskog 7, tel.: 011.30.58.707, 35.56.445

CIP - Каталогизacija y publikaciji
Nародна библиотека Србије, Београд

821.14'02-13

821.14'02.09-13 Хомер

ХОМЕР, око 800 пне

Odiseja/Homer; prevod Miloš N. Đurić. – 3. Deretino izd. –
Beograd: Dereta, 2015 (Beograd: Dereta). – 463, LXVII str.; 24 cm.
– (Biblioteka Posebna izdanja/Dereta)

Prevod dela: Omeroy Odysseia. – Tiraž 500. – Str. I-LXVII:

Homer/Miloš N. Đurić. – Napomene uz tekst. – Registar.

ISBN 978-86-7346-998-0

a) Хомер (око 800пне) – „Одисеја”

COBISS.SR-ID 214764300